

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>23 Соціальна робота</u>
спеціальність	<u>231 Соціальна робота</u>
спеціалізація	<u>Соціальна реабілітація</u>

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про факультет та випускову кафедру.....3
2. Опис освітньої програми спеціальності.....4
3. Інформація про окремі компоненти освітньої програми.....10

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФАКУЛЬТЕТ ТА ВИПУСКОВУ КАФЕДРУ

1.1. Інформація про факультет

Назва: педагогічний факультет

Адреса: вул. Репіна, 12 (ауд. 103) м. Ізмаїл

Телефон деканату: +380688405360

Веб-сторінка факультету: <http://idgu.edu.ua/faculties/pedfak>

Електронна пошта: idgu_pedfakultet@ukr.net

Декан факультету: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член академії вищої школи України та міжнародної академії соціальних і педагогічних наук Кічук Надія Василівна

1.2. Інформація про кафедру

Назва: кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури

Адреса: вул. Репіна, 12 (ауд. 216) м. Ізмаїл

Телефон:

Веб-сторінка факультету: <https://vk.com/id458436733>. Social Pedagogy-Amp-Work

Електронна пошта: furduy_70@i.ua

Завідувач кафедри: кандидат педагогічних наук, доцент Фурдуй Світлана Борисівна

Освітня програма: Соціальна робота. Соціальна реабілітація.

2. ОПИС ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, педагогічний факультет, кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Кваліфікація: магістр соціальної роботи за спеціалізацією «Соціальна реабілітація»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти «Соціальна робота. Соціальна реабілітація»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію: серія НД № 1687110
Цикл/рівень	FQ – ENEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, або магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії до 1 липня 2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
2 – Мета освітньої програми	
Метою реалізації данної програми є підготовка магістра в галузі соціальної роботи, що володіють сукупністю засобів, прийомів, способів і методів людської діяльності, спрямованої на створення конкурентноспроможного фахівця з соціальної сфери діяльності. Освітня програма орієнтована на формування особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні непередбачувані завдання і проблеми комплексного характеру в галузі соціальної роботи та соціальної реабілітації	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Соціальна робота / Соціальна реабілітація
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-професійна програма орієнтована на академічну підготовку фахівців галузі соціальної роботи, ґрунтується на теоретичних дослідженнях і практичних наукових результатах з урахуванням світового досвіду соціальної роботи, сучасного стану соціономічної сфери України. Акцент на широкому огляді та глибоких знаннях взаємозв'язку між ідентифікацією соціальної

	роботи як науки і практики та в дослідженнях сучасних проблем соціальної реабілітації населення.
Особливості програми	Програма містить теоретичну і практичну складові, базується на сучасних підходах у вивченні проблем соціальної роботи з населенням. Здобувач вищої освіти має можливість отримати знання з галузі соціальної роботи щодо забезпечення індивідуальної траєкторії фахової підготовки фахівця соціономічної сфери.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр соціальної роботи за спеціалізацією «Соціальна реабілітація» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 346 - Соціальний працівник; 3460 - Фахівець з вирішення конфліктів (побутова сфера); 2446.2 - Професіонали в галузі соціального захисту населення; 24768 - Фахівець із соціальної роботи; 24053 - Начальник відділу соціального розвитку.
Подальше навчання	Особа, яка здобула вищу освіту другого (магістерського) рівня, має право продовжити навчання за третим (доктор філософії) рівнем.

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання; персоналізований підхід до кожного студента; зорієнтованість на вирішенні індивідуальної навчальної проблеми. Організаційні форми: лекції, семінари, індивідуальні заняття, самостійна робота, практична робота.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-рівневою шкалою (зараховано / не зараховано), 100-бальною шкалою. Форми контролю: поточний, проміжний (модульний), підсумковий (семестровий), захист практик, комплексний кваліфікаційний екзамен, захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами. ЗК 3. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. ЗК 4. Здатність до усного і письмового професійного спілкування іноземною мовою. ЗК 5. Здатність проведення наукових і прикладних досліджень на професійному рівні. ЗК 6. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових соціальних систем. ЗК 7. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати

	<p>повноту та можливості її використання.</p> <p>ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).</p> <p>ЗК 9. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.</p> <p>ЗК 10. Здатність управляти різнобічною комунікацією.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.</p> <p>ФК 2. Здатність планувати та здійснювати наукові комплексні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.</p> <p>ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.</p> <p>ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.</p> <p>ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.</p> <p>ФК 6. Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості соціальних послуг.</p> <p>ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.</p> <p>ФК 8. Здатність до ініціювання та просування соціальних змін, спрямованих на покращення соціального добробуту.</p> <p>ФК 9. Здатність організовувати спільну діяльність, ініціювати командування, сприяти згуртуванню та груповій мотивації, фасилітувати процеси прийняття групових рішень.</p> <p>ФК 10. Здатність сприяти набуванню й удосконаленню фахівцями та нефахівцями спеціальних знань і навичок у сфері соціальної роботи.</p> <p>ФК 11. Здатність до розроблення та управління соціальними проектами.</p> <p>ФК 12. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через впровадження соціальних інновацій.</p> <p>ФК 13. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.</p> <p>ФК 14. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, ініціювання пропозицій і рекомендацій стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.</p> <p>ФК 15. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.</p> <p>ФК 16. Здатність впроваджувати ефективний менеджмент організації у сфері соціальної роботи.</p>

7 – Програмні результати навчання

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 1. Знання видів, форм та класифікації управлінських рішень.
- ПРН 2. Знання методів підготовки та обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 3. Знання техніки організації робочого місця.
- ПРН 4. Знання етики, правил забезпечення охайності робочого місця.
- ПРН 5. Знання про сучасні погляди на визначення індивідуального та громадського здоров'я.
- ПРН 6. Розуміння демографічних проблем України як інтегрального показника стану громадського здоров'я.
- ПРН 7. Знання особистісних та соціальних засад збереження та зміцнення індивідуального здоров'я.
- ПРН 8. Знання методів роботи з науковою інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі Інтернет.
- ПРН 9. Розуміння основних документів Європейської кредитно-транспортної системи навчання, механізми адаптації законодавства України до законодавства ЄС.
- ПРН 10. Базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; уміння працювати в Internet
- ПРН 11. Сучасні уявлення про специфіку педагогіки та психології вищої школи як науки та галузі професійної діяльності.
- ПРН 12. Базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.
- ПРН 13. Сучасні уявлення про основні законодавчі положення соціальної політики молоді.
- ПРН 14. Володіння уявленням про сучасні проектувальні інноваційні технології.
- ПРН 15. Здатність застосовувати професійні компетенції в процесі викладання галузі соціальної педагогіки.
- ПРН 16. Володіння методикою соціально-виховної діяльності.
- ПРН 17. Досконалі професійно-орієнтовані загальнотеоретичні знання з фаху.
- ПРН 18. Сучасні уявлення про концепції гуманітарних та суспільних наук та методики цих наук у різних сферах викладацької і науково-дослідницької діяльності.
- ПРН 19. Сучасні уявлення про концепції гуманітарних та суспільних наук та методики цих наук у різних сферах викладацької і науково-дослідницької діяльності.
- ПРН 20. Сучасні уявлення про концепції гуманітарних та суспільних наук та методики цих наук у різних сферах викладацької і науково-дослідницької діяльності.
- ПРН 21. Сучасні уявлення про національні та культурні особливості країни.
- ПРН 22. Сучасні уявлення про соціально-психологічні еталони, стандарти, стереотипи поведінки особистості.
- ПРН 23. Здатність користуватися науковою літературою, аналізувати стан проблем з питань

	<p>своєї спеціальності.</p> <p>ПРН 24. Сучасні уявлення про методика проведення експериментів у галузі педагогіки, психології, соціальної педагогіки та дидактики викладання.</p> <p>ПРН 25. Професійно профільовані знання педагогіки співробітництва.</p>
--	---

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає понад 50% від загальної кількості годин (які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – понад 10%); науково-педагогічних працівників, які є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом – понад 10%
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість аудиторним фондом, комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, необхідними для виконання навчальних планів; мінімальний відсоток кількості аудиторій з мультимедійним обладнанням відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, у тому числі читального залу; пунктів харчування актового залу; спортивного залу; спортивних майданчиків; медичного пункту. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком – 100%
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення: бібліотечний ресурс (фахова література, вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання, в тому числі в електронному вигляді), електронний репозитарій, доступ до баз даних періодичних наукових видань, наявність веб-сайту ІДГУ, наявність електронного ресурсу Google Suite for Education. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, початковий план, робочий навчальний план, робочі програми, комплекси навчально-методичного забезпечення, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, робочі програм практик, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ
Міжнародна кредитна мобільність	Universitatea Dunarea de Jos (Галац, Румунія) – угоди щодо семестрового академічного обміну, проведення спільного (паралельного) навчання і видачі дипломів, стажування науково-педагогічних працівників
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Методологія та організація наукових досліджень	4	залік
ОК 2.	Психологія та педагогіка вищої школи	5	іспит
ОК 3.	Методика викладання соціономічних дисциплін	5	іспит
ОК 4.	Корпоративна культура фахівця соціальних закладів	5	іспит
ОК 5.	Соціальна робота в Україні	5	іспит
ОК 6.	Науково-педагогічна практика	6	захист
ОК 7.	Науково-дослідна практика з підготовкою кваліфікаційної роботи	15	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		45	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (за вільним вибором факультету)</i>			
ВБ 1.1	Технології соціальної реабілітації та терапії	6	іспит
ВБ 1.2	Технологія професійного спілкування фахівця соціономічної сфери	5	залік
ВБ 1.3	Соціальна реабілітація та патронаж	5	іспит
ВБ 1.4	Соціальна реабілітація дітей-інвалідів та молодих інвалідів	5	іспит
<i>Вибірковий блок 2 (за вільним вибором студентів)*</i>			
ВБ 2.1.	Україна в системі міжнародних відносин / Європейська інтеграція: історія та сучасність	3	залік
ВБ 2.2.	Превентивна педагогіка / Гендерна педагогіка	3	залік
ВБ 2.3.	Інноваційні методи в соціальній роботі /Актуальні соціально-педагогічні проблеми професійної соціалізації	3	залік
ВБ 2.4.	Форма соціальної роботи в групах самопомоги /Соціальна педагогіка в постатях	3	залік
ВБ 2.5.	Супервізорство як соціально-педагогічна проблема сучасності/ Технології збереження в соціальній сфері	3	залік
ВБ 2.6.	Соціальний проект Тьюнінг: гармонізація освітніх послуг /Сімейна терапія як комплексна модель соціальної роботи	3	залік
ВБ 2.7.	Технологізація волонтерського руху в Україні і за рубежом / Вулична соціальна робота	3	залік
ВБ 2.8.	Організація і методи соціально-педагогічного тренінгу / Педагогічні основи міжкультурної компетентності	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		45	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

*Переліки дисциплін вільного вибору студентів затверджуються щорічно рішенням вченої ради факультету.

2.1. Форма атестації здобувачів

Атестація здійснюватися у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену з соціальної роботи, соціальної реабілітації. З метою атестації здобувачів вищої освіти створюється Атестаційна комісія, діяльність якої регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.02.2015 р., протокол №5). Атестаційний екзамен включає програмні питання, які визначають рівень засвоєння фахових компетентностей.

Кваліфікаційною роботою є робота магістра, що виконується на завершальному етапі здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вимоги до написання кваліфікаційних робіт, порядок її виконання та захисту визначено в «Положенні про кваліфікаційні роботи в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.11.2015 р., протокол №4). Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується методичними рекомендаціями кафедри. Для запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи розміщуються на електронному репозиторії вищого навчального закладу та проходять комп'ютерну перевірку на наявність плагіату.

Керівник програми чи еквівалентна посада

Гарант освітньої програми – кандидат педагогічних наук, доцент Фурдуй Світлана Борисівна.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Обов'язкові компоненти

Методологія та організація наукових досліджень

1. КОД: ОК 1.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети; розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й умінь їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміти в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; здатність приєднувати нові знання до вже існуючих та застосовувати нові отримані знання під час самостійної та індивідуальної роботи з науковою та навчальною літературою; володіння інформаційно-комунікативними технологіями, методами класифікації, опису, спостереження; здатність користуватися науковою літературою, аналізувати стан проблем з питань своєї спеціальності; сучасні уявлення про методику проведення експериментів у галузі педагогіки, психології, соціальної педагогіки та дидактики викладання.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: – сутність наукового дослідження; – методи аналізу літературних та інших інформаційних джерел, – способи подання наукової інформації; – методи отримання вихідних даних у науковому дослідженні, спостереження, експерименту; – методи логічної та математичної обробки даних; – методи генерування нових ідей; – правила написання наукової праці та підготовки її до публікації.

вміти: – визначити і вірно сформулювати мету наукової роботи та її задачі; – подавати наукову інформацію у різних формах; – спланувати і здійснити вибіркоче обстеження і опитування; – застосувати на практиці методи логічного і математичного аналізу даних; – скласти структурно-логічну схему наукової праці; – визначити практичний ефект від розроблених пропозицій; – скласти доповідь, тези доповіді, написати статтю.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Методика викладання соціономічних дисциплін

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Методологія наукового дослідження. Поняття методології. Загальнофілософські питання наукової методології та методів наукового пізнання. Функції методології. Наукова методологія та її роль у пізнанні суспільних явищ. Взаємозв'язок предмета і методу наукового дослідження. Структура методології наукових досліджень. Основні філософські підходи до вивчення суспільних явищ. Методологічні принципи історизму, всебічності і комплексності. Термінологічний аналіз та метод операціоналізації понять. Системний підхід. Структурно-функціональний підхід. Системно-діяльнісний підхід. Синергетичний підхід. Інформаційний підхід. Культурологічний підхід. Конкретнонаукова методологія. Міждисциплінарна методологія. Плюралізм методологій. Методологія документознавчої науки і методологія документознавчої практики: їх співвідношення. Необхідність методологічної підготовки спеціалістів документознавчого профілю.

Тема: Методика наукової творчості. Поняття методу. Методика. Класифікація методів дослідження. Загальні й спеціальні методи. Спостереження. Порівняння. Вимірювання. Експеримент. Опитування. Метод експертних оцінок. Кореляційний аналіз. Факторний аналіз. Метод імплікаційних шкал. Контент-аналіз. Абстрагування. Метод аналізу і синтезу. Емпіричний аналіз. Індукція й дедукція. Формалізація. Логіка досліджень. Закони логіки. Аргументування. Спростування. Методи емпіричного дослідження. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень. Методи теоретичних досліджень.

Тема: Інформаційна база наукових досліджень. Роль і функції інформації в наукових дослідженнях. Поняття та класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Поняття інформаційного ресурсу. Поняття «інформаційний пошук» та його етапи. Наукові факти та їх роль у науковому дослідженні. Структура та призначення наукових документів. Класифікація наукових документів та їх використання у науково-дослідному процесі. Наукові видання та їх класифікація. Науково-технічна патентна інформація. Пошук інформації в мережі Інтернет. Формування інформаційної бази дослідження.

Тема: Зібрання, обробка та аналіз матеріалів дослідження. Організація роботи з емпіричними та науково-теоретичними даними. Пошук джерельної бази дослідження. Специфіка джерел документознавчих досліджень. Система джерел наукової інформації: бібліотечні фонди, архівні фонди. Організація роботи з науковими джерелами. Відбір джерельної бази наукового дослідження. Робота з періодичними виданнями. Складання власної картотеки наукових джерел. Робота з друкованими джерелами. Електронні засоби пошуку інформації. Вивчення змісту і структури джерел, визначення і відбір інформації. Форми та види запису: конспект, тези, план, цитування, термінологічний словник. Основні правила посилання і цитування. Облік, оформлення, систематизація та класифікація відібраного матеріалу. Вибір об'єкта обстеження та визначення системи показників, що підлягають збору в процесі спостереження. Організація збору і документальне оформлення інформації. Порядок обробки інформації в документознавчих

дослідженнях. Проведення аналітичної роботи в науково-дослідному процесі. АСУ обробки інформації на ЕОМ та застосування їх у наукових дослідженнях.

Тема: Зміст і етапи науково-дослідної роботи. Процес наукового дослідження та його характеристика. Організація і послідовність проведення наукових досліджень. Постановка і формулювання наукової проблеми. Наукова проблема та обґрунтування теми дослідження. Критерії вибору теми наукового дослідження, порядок її конкретизації і затвердження. Висунення і обґрунтування наукової гіпотези. Сутність наукової теорії. Формування пропозицій. Особливості емпіричного та теоретичного рівнів наукового дослідження. Бібліотека – інтелектуальний центр наукових досліджень. Бібліографічний пошук у каталогах і картотеках: систематичний каталог, алфавітно-предметний покажчик, алфавітний каталог, предметний каталог. Структура і організація наукової бібліографії. Дослідна і завершальна стадії науково-дослідного процесу.

Тема: Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Сутність і завдання магістерської роботи. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи. Визначення об'єкта і предмета дослідження, актуальності дослідження, формулювання теми дослідження, мети і завдань дослідження. Визначення структури наукового дослідження. Аналіз стану наукового дослідження обраної тематики та визначення ступеня наукової новизни запропонованого вирішення проблеми. Визначення наукової та практичної значущості отриманих результатів дослідження.

Тема: Оформлення і захист магістерської роботи. Загальний зміст магістерської роботи та вимоги до її оформлення. Правила подання текстового матеріалу. Правила подання ілюстрацій, таблиць і формул. Оформлення посилань і цитування. Додатки. Типові помилки у написанні та оформленні магістерської роботи. Захист магістерської роботи.

Тема: Оформлення та впровадження результатів наукового дослідження. Форми наукових праць: доповідь, реферат, тези доповідей, наукові статті, монографії, дисертації. Випускна кваліфікаційна (бакалаврська, магістерська, дипломна) робота. Анотація. Рецензія. Загальні вимоги щодо написання наукового твору. Етапи підготовки наукового твору: визначення структури і складання плану, відбір джерельної бази, викладення змісту, редагування. Структура наукового твору: зміст, заголовок, анотація, передмова (вступ), основний текст, післямова (висновки), список використаних джерел, додатки та їх зміст. Особливості написання наукових статей та монографій. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу. Техніка написання тексту. Формулювання задуму. Опрацювання рукопису. Перевірка правильності оформлення рукопису. Важливість грамотності тексту і літературна правка. Впровадження результатів завершених наукових досліджень. Ефективність результатів наукових досліджень, їх критерії та оцінка.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Артемчик Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи. – К., 2000.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002.
3. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / М-во освіти і науки України: під наук. ред. В. О. Дроздова. – К.: Професіонал, 2007.
4. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник для студентів внз. – К.: Кондор, 2006.
5. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень: підручник / М-во освіти і науки України. – К.: Знання, 2007.
6. Пилушенко В. Л., Шкрабак И. В. Методология и организация научного исследования : Учебное пособие. – Донецк, ДонГАУ, 2001.
7. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: Знання, 2007.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Педагогіка та психологія вищої школи

1. КОД: ОК 2.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: д. пед. н., проф. Кічук Н.В., к.псих.н., доц. Кічук А.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети; розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й умінь їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; сучасні уявлення про специфіку педагогіки та психології вищої школи як науки та галузі професійної діяльності; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміти в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: специфіку педагогіки та психології вищої школи як науки та галузі професійної діяльності; понятійно-категоріальний апарат інтегрованого навчального курсу; принципи, методи, форми організації педагогічного процесу та науково-педагогічної діяльності у ВНЗ; сучасний стан і перспективи розвитку системи вищої освіти в Україні; специфіку застосування новітніх технологій навчання у вищій школі; особливості управлінської діяльності у ВНЗ; психологічні закономірності і психологічні умови підвищення ефективності організації процесу навчання і виховання у вищій школі; психолого-педагогічні основи діяльності основних підрозділів вищого навчального закладу; форми та методи організації навчально-виховної роботи у вищій школі України і Європейському освітньому просторі, основні методи профорієнтації студентів; психолого-педагогічний зміст навчальної та пізнавальної діяльності студентів, методи і форми активізації самостійного наукового пошуку студентів; психолого-педагогічні характеристики педагогічної майстерності викладача; вікові особливості студентського віку, основні компоненти структури особистості студента, його ціннісно-мотиваційну систему, будову та закономірності формування і прояву Я-концепції студента; психологічні особистісні якості викладача ВНЗ і професійні вимоги до нього.

вміти: проектувати елементи навчального процесу, зокрема навчальну програму, лекцію, тести тощо та оцінювати якість навчального процесу; організовувати навчальну діяльність студентів, активізувати їх самостійну роботу та наукову творчість; готувати, організовувати й проводити на високому рівні лекції, практичні та семінарські заняття, застосовувати сучасні освітні технології, добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності, керувати процесом особистісного розвитку студентів, стимулювати самостійну роботу студентів; забезпечувати управління ВНЗ; використовувати педагогічний досвід зарубіжних вищих навчальних закладів; організовувати виховну роботу зі студентами; здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію; аналізувати сучасний стан і головні тенденції розвитку освіти в Україні і за рубежом, шляхи інтеграції системи вітчизняної освіти в європейську і світову освітню систему.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Технологія професійного спілкування фахівця соціономічної сфери.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи як науки та навчальної дисципліни. Вища освіта України. Система вищої освіти в Україні та управління нею. Загальні основи організації процесу навчання і виховання студентів у вищому навчальному закладі. Дидактика вищої школи. Зміст освіти у вищих навчальних закладах. Теоретичні основи процесу навчання у вищій школі. Форми організації навчання та навчального процесу у вищій школі. Сучасні технології навчання у вищій школі. Контроль навчальної діяльності студентів у вищій школі та оцінювання її результатів. Виховання студентської молоді у вищому навчальному закладі.

Тема: Психологія вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Психологічна характеристика суб'єктів педагогічного процесу у вищій школі. Студент як об'єкт і суб'єкт навчально-професійної діяльності у вищому навчальному закладі. Студенство як соціальна група та її психологічні особливості. Викладач як суб'єкт управління навчально-професійною діяльністю у вищому навчальному закладі. Психологічні засади організації процесу навчання і виховання у вищій школі. Становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою у навчально-професійній діяльності. Психологічний аналіз учіння студентів.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Братковський М.Л. Психологія: навч. посіб. / М.Л. Братковський.– Донецьк: ВІК, 2010, - 311с.
2. Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики: Курс лекций. – 2-е изд., перераб. и доп.- .: МАУП, 2001. – 168 с.
3. Бурега В.В., Психологія в активних методах навчання: навч.-метод. посіб./В.В. Бурега, О.К.Любчук.– Донецьк: ДонДУУ, 2005. – 99 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.- 316 .
5. Загальні аспекти структурно-змістовного формування стандартів вищої школи // Антоненко Г.Я., Петренко В.Л., Салов В.О., Сухарніков Ю.В. – К.: Міністерство освіти України, 1998. – 121 с.
6. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник /А.І. Кузьмінський. К.: Знання, 2005.- 486 с.
7. Навчальний процес у вищій школі: Навчальний посібник // За ред. Академіка АПН України О.Г. Мороза. – К.: НПУ ім. П.М. Драгоманова, 2001. – 337 с.
8. Палеха Ю.І., Герасимчук В.І., Шиян О.М. Основи психології та педагогіки: навч.-методич. посібник. – 2-ге вид. доп. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 164 с.
9. Палеха Ю.І., Водерацький Ю.В. Етика ділових стосунків. – К.: ЄУФІМБ, 1999. – 164 с.
10. Чернілевський Д.В., Томчук М.І. Педагогіка та психологія вищої школи // Навч. посібн. - Вінниця: Вінн. соц.-екон. ін.-тут Ун-ту "Україна", 2006. - 402 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Методика викладання соціономічних дисциплін

1. КОД: ОК 3.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети; розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових

соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизовувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміти в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; здатність приєднувати нові знання до вже існуючих та застосовувати нові отримані знання під час самостійної та індивідуальної роботи з науковою та навчальною літературою; володіння інформаційно-комунікативними технологіями, методами класифікації, опису, спостереження; здатність користуватися науковою літературою, аналізувати стан проблем з питань своєї спеціальності; сучасні уявлення про методiku проведення експериментів у галузі педагогіки, психології, соціальної педагогіки та дидактики викладання; сучасні уявлення про концепції гуманітарних та суспільних наук та методики цих наук у різних сферах викладацької і науково-дослідницької діяльності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: методологічні основи сучасної методики викладання у вищій школі та методи педагогічного впливу на особу студента; форми, види, методи і засоби організації навчально-виховного процесу у ВНЗ; особливості діяльності, педагогічну культуру викладача вищої школи; теоретичні засади навчально-виховного процесу у ВНЗ; форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі; принципи управління вищим навчальним закладом; особливості педагогічної комунікації між викладачем і студентом.

вміти: застосовувати сучасні методики викладання у вищій школі під час практичної діяльності; виявляти особистісні, творчі підходи та професійні методи педагогічного впливу на студента; виявляти особистісні особливості діяльності педагогічної культури викладача вищої школи; застосовувати особливості педагогічної комунікації між викладачем і студентом.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Супервізорство як соціально-педагогічна проблема сучасності.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Моделі професійної підготовки соціальних педагогів. Вітчизняні моделі професійної підготовки соціальних педагогів. Зарубіжні моделі професійної підготовки соціальних педагогів.

Тема: Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки і проведення. Традиційні форми та методи навчання у вищій школі. Технологія і техніка підготовки і проведення лекції у вищій школі. Види проведення лекції у вищій школі.

Тема: Методи навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі. Методи навчально-виховної роботи в професійній підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери. Інтерактивні методи навчання. Тренінг як форма проведення навчальних занять. Дискусійні форми організації навчальних занять. Практичні заняття як форма навчально-виховного процесу у підготовці майбутнього фахівця соціальної сфери. Специфіка соціально-виховної роботи з майбутніми фахівцями соціальної сфери. Фактори впливу соціально-виховної роботи з майбутніми фахівцями соціальної сфери.

Тема: Соціально-виховне середовище вищого навчального закладу. Освітній простір в процесі соціалізації особистості. Умови ефективної організації професійно-орієнтованої практики майбутніх фахівців соціальної сфери. Значення і завдання професійно-орієнтованої практики. Джерела самостійної роботи студентів. Зміст вузівської підготовки фахівця з соціальної роботи.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Авдеєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдеєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти. – К.-2001.-Вип.24. – С. 108-111
2. Войнола Р.Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу: Навч. посіб. / Р.Х. Войнола. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 140 с.
3. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. / О.М.Гончаренко. – К.: Знання, 2008. – 207 с.
4. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка: Навчальний посібник / Н.В. Заверико. – К.: Видавничий дім «Слово», 2011. – 240 с.
5. Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. – К.: Каравела, 2011. – 368 с.
6. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом : навч.-метод. посіб. / [Капська А. Й., Долинська Л. В., Карпенко О. Г., Филипчук В. С.]; за ред. А. Й. Капської. — К. : ДЦССМ, 2003. — С. 4–12.
7. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. – К.: Знання, 2009. – 387 с.
8. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. - К.: ЧП, 2007. – 211 с.
9. Соціальна педагогіка: підручник. 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
10. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. /З.Слєпкань – К., 2000.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Корпоративна культура фахівця соціальних закладів

- 1. КОД:** ОК 4.
- 2. РІК НАВЧАННЯ:** 1
- 3. СЕМЕСТР:** 2
- 4. ЛЕКТОР:** д. пед. н., проф. Рашидов С.Ф.
- 5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей; розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя; креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети; розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміти в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; професійно профільовані знання педагогіки співробітництва; здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціальної роботи; здатність використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження соціально-педагогічної діяльності.
- 6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: сучасні уявлення про соціально-психологічні еталони, стандарти, стереотипи поведінки особистості; сучасні уявлення про національні та культурні особливості країни; володіння уявленням про сучасні проектувальні інноваційні технології; мати систему знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися;

вміти: здатність ефективно діяти у відповідності з вимогами справи, методично організовано і самостійно розв'язувати задачі і проблеми, а також оцінювати результати своєї діяльності; здатність до ділової комунікації у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді; здатність виконувати роль культурного посередника між своєю культурою і культурою країни, мова яких вивчається.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Супервізорство як соціально-педагогічна проблема сучасності.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Етика соціально-виховної роботи як складова підготовки фахівця соціальних закладів. Етика як наука про мораль. Об'єкт, предмет, мета та завдання курсу. Професійно-етична культура управлінця навчальним та соціальним закладом. Компоненти професійно-етичної культури фахівця соціальних закладів. Професійна етика та її особливості.

Тема: Корпоративна етика фахівця соціальних закладів. Причини етичної регламентації соціально-виховної роботи. Категорії етики фахівця соціальних закладів. Функції етики соціальної роботи та їх характеристика.

Тема: Стандарти поведінки фахівця соціальних закладів. Загальні стандарти етичної поведінки управлінця навчальним та соціальним закладом. Міжнародні принципи соціальної роботи. Міжнародні проблемні сфери роботи. Міжнародні етичні стандарти.

Тема: Етичні принципи соціальної роботи. Взаємозв'язок принципів педагогічної роботи. Морально-етичні принципи соціальної роботи як основні вимоги до поведінки фахівця соціальних закладів. Толерантність у діяльності фахівця соціальних закладів. “Декларація принципів толерантності”.

Тема: Етичний кодекс фахівця соціальних закладів. Етичні принципи діяльності фахівця соціальних закладів. Норми етичної поведінки фахівця соціальних закладів. Етична поведінка стосовно професії. Етична поведінка стосовно колег. Етична поведінка стосовно клієнтів. Етична поведінка стосовно взаємодіючих організацій.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України // Соціальна політика і соціальна робота. – 2003. – № 1. – С. 16 – 22.
2. Лукас Д., Васильченко О. Етичні принципи та цінності соціальної роботи // Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. Полтавця В. І. – К.: КМ Академія, 2000. – С. 33 – 34.
4. Медведева Г.П. Этика социальной работы: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Гуманит. Изд. центр ВЛАДОС, 2002. – 208 с. – С. 3 – 13, 44 – 60.
6. Обучение социальной работе: преемственность и инновации / Под ред. Ш. Рамон, Р. Сари. – М., 1996. – С. 9 – 10.
5. Харченко С. Я. Професійна етика соціального педагога : [навч.-метод. посіб.] / С. Я. Харченко, Н. П. Краснова, Л. П. Харченко. — Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2009. — С. 148 – 185.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна робота в Україні

1. КОД: ОК 5.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Замашкіна О.Д.

5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміння в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; професійно профільовані знання педагогіки співробітництва; здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціальної роботи; здатність використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження соціально-педагогічної діяльності; досконалі професійно-орієнтовані загальнотеоретичні знання з фаху; сучасні уявлення про основні законодавчі положення соціальної політики молоді.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: предмет, мету та завдання дисципліни; теоретичні засади соціальної роботи; зміст та організацію соціальної роботи з урахуванням категорій клієнтів, основні напрями, методи і форми роботи; аспекти управління соціальною роботою; технології соціальної роботи з різними категоріями клієнтів; вимоги до соціального працівника як особистості та професіонала

вміти: аналізувати соціальну політику держави; визначати основні напрями соціальної політики держави; розрізняти спільне і відмінне між соціальною політикою і соціальною роботою; працювати з різними категоріями клієнтів, застосовуючи відповідні напрями, методи, технології і форми роботи.

7. **ПЕРЕКВІЗИТ:** Технологізація волонтерського руху в Україні і за рубежом.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Соціальна робота як вид суспільної діяльності та навчальна дисципліна. Історія розвитку соціальної роботи в Україні. Поняття соціальна робота. Суб'єкти та об'єкти соціальної роботи. Функції соціальної роботи. Рівні соціальної роботи. Міждисциплінарні зв'язки. Історія розвитку соціальної роботи в Україні.

Тема: Основні поняття і категорії соціальної роботи. Закономірності та принципи соціальної роботи. Понятійний апарат науки. Групи понять соціальної роботи. Категорії соціальної роботи. Соціальне управління як тип і функція загального управління. Менеджмент соціальної роботи. Організація в менеджменті соціальної роботи. Моделі та методи взаємозв'язку об'єктів і суб'єктів менеджменту.

Тема: Закономірності та принципи соціальної роботи. Нормативно-правова база соціальної роботи. Сутність закономірностей соціальної роботи. Основні групи принципів соціальної роботи. Нормативно-правові джерела соціальної роботи. Основні форми права. Норми моралі та права. Нормативно-правові основи соціальної роботи.

Тема: Характеристика категорій клієнтів соціальної роботи. Методи та форми соціальної роботи. Клієнт соціальної роботи. Об'єкт соціальної роботи. Підходи до вивчення особистості клієнта. Типологія клієнта. Поняття методу соціальної роботи. Класифікаційні ознаки групування соціальних технологій. Спеціальні методи соціальної роботи.

Тема: Соціальна робота з клієнтами різного віку. Проблема вікової типології в соціальній роботі. Соціальна робота з дітьми.

Дитинство молодшого школяра. Соціальна робота з молоддю. Соціальна робота з людьми зрілого віку. Соціальна робота з людьми літнього віку.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні / А.Г. Горілий. – Тернопіль, 2007. – 68 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання / За заг. ред. проф. І.Д. Звереві. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. – 536 с.
3. Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. – К.: Каравела, 2011. – 368 с.
4. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти) І.Д. Зверева, І.В. Козубовська, В.Ю. Керцман, О.П. Пічкарь / Ч. I — Ужгород: УжНУ, 2000. — 192 с.
5. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти): Навч.-практ. посіб. для дистанц. навч. / І.Д. Зверева, І.В. Козубовська, В.Ю. Керцман, О.П. Пічкарь; Ужгород, нац. ун-т; Укр. асоціація соц. педагогів та спеціалістів з соціальної роботи. — Ужгород, 2000. — 190 с.
6. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, О.І. Янкович, З.П. Бондаренко, Т.Л. Лях; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка; Християн, дит. фонд. — К.: Наук, світ, 2003. — 234 с.
7. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, О.І. Янкович, З.П. Бондаренко, Т.Л. Лях; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка; Християн, дит. фонд. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: ДЦССМ, 2004. — 266 с.
8. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / Пальчевський С. С. — К. : Кондор, 2005. — 560 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Вибіркові компоненти

Технології соціальної реабілітації та терапії

1. КОД: ВБ 1.1.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Замашкіна О.Д.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й умінь їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміння в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; професійно профільовані знання педагогіки співробітництва; здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціальної роботи; здатність використовувати знання, уміння, навички в галузі

теорії й практики дослідження соціально-педагогічної діяльності; досконалі професійно-орієнтовані загальнотеоретичні знання з фаху; сучасні уявлення про основні законодавчі положення соціальної політики молоді.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сутність технологічного підходу у пізнанні сучасної соціальної дійсності й діяльності, причини технологізації соціальної діяльності теоретичну модель соціальної технології та етапи технологізації соціальних процесів; - зміст поняття «технологізація соціальної роботи», функції технологій соціальної роботи та моделі практики соціальної роботи; теоретичні основи діагностики й аналізу соціальної напруженості; - специфіку і теоретичні основи розробки загальних технологій соціальної роботи, міждисциплінарних технологій та методик, які використовуються в соціальній роботі; - основні технології та методики соціальної роботи, практичний досвід застосування соціальних технологій в роботі з конкретними соціальними групами та в різних сферах життя.

вміти: реалізувати на практиці набуті теоретичні знання з „технологізація соціальної роботи” (самостійно або з залученням необхідних фахівців); - аналізувати ситуацію та обґрунтовувати необхідність застосування тієї або іншої соціальної технології в практиці соціальної роботи; - застосовувати на практиці загальні технології соціальної роботи; - застосовувати на практиці міждисциплінарні технології і методики в соціальній роботі; - визначати комплексне застосування загальних і міждисциплінарних технологій соціальної роботи в конкретних ситуаціях соціальної роботи з різними категоріями клієнтів; - розробляти рекомендації щодо вдосконалення змісту технологій та поліпшення використання технологій в практиці соціальної роботи з конкретними групами клієнтів.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні проблеми соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1. Соціальні технології: поняття, суть, принципи, типології. Технологічний підхід у пізнанні сучасної соціальної дійсності й діяльності: гуманітарна та природнича парадигми. Причини технологізації соціальної діяльності. Поняття «соціальна технологія». Специфіка соціальних технологій. Особливості технологій соціальної роботи. Сутність соціальних технологій. Теоретична модель соціальної технології: структура і властивості соціальної технології. Типологізація і класифікація соціальних технологій. Соціальна технологія як система. Методологічні принципи побудови і впровадження соціальних технологій. Загальна схема соціальної технології. Основні функції соціальних технологій. Розробка та провадження нових соціальних технологій.

Тема 2. Соціально-технологічна специфіка соціальної роботи. Особливості організації соціальної роботи в Україні. Специфіка соціальних проблем. Зміст поняття «технологізація соціальної роботи». Функції технологій соціальної роботи: аналітико-прогнозна, діагностична, системно-моделююча, проектно-організаторська, активаційна, інструментально-практична, розпорядливо-управлінська, евристична. Моделі практики соціальної роботи. Технологічна специфіка і потенціал соціолого-орієнтованих, психолого-орієнтованих і комплексних моделей соціальної роботи.

Тема 3. Соціальна діагностика в соціальній роботі. Соціальна діагностика як технологія соціальної роботи: поняття, сутність, види, проблеми і принципи соціальної діагностики. Рівні соціальної діагностики в сфері соціальної роботи: загальносоціальний, регіональний, індивідуальний. Методи, структура і функції соціально-діагностичної діяльності. Методологічні підходи (моделі) до соціальної діагностики. Технологічний процес діагностики в соціальній роботі: етапи та особливості.

Тема 4. Технології соціальної профілактики та адаптації, соціальної реабілітації та терапії. Сутність соціальної профілактики. Об'єкти та рівні соціальної профілактики. Методи соціальної профілактики. Поняття соціальної адаптації, дезадаптації та реадaptaції. Стадії, форми, стратегії соціальної адаптації. Технології соціальної адаптації. Поняття соціальної реабілітації та її різновиди. Основні технології соціальної реабілітації. Поняття про соціальну терапію. Основні технології соціальної терапії.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексеєнко Т. Технології соціально-педагогічної роботи в територіальній громаді // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2004. - №2
2. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навчальний посібник. – К., 2005. – 176 с.
3. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями: Метод. матеріали для тренера / О.В. Безпалько та інші; Під заг. ред. І.Д. Зверевої. – К.: Наук. світ, 2004. – 69 с.
4. Демидова Т.Е. Социальная работа: теория и практика. – М.: Экон-Информ, 2003. – 246 с.
5. Ковчина І.М. Основи соціально-правового захисту особистості: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «соціальний педагог». За заг. ред. докт. філос. наук, проф. А.О. Ярошенко. – К.: НПУ, 2011. – 365 с.
6. Ковчина І.М. Сучасні технології соціальної роботи за рубежом. Навчально-методичний посібник. / За заг. ред. А. Й. Капської. – К.: Логос, 2001.- 96 с.
7. Семигіна Т.В. Робота в громаді як складова діяльності соціального працівника // Соціальна політика і соціальна робота. – 2001. – № 4. – С. 61-71.
8. Семигіна Т.В. Робота в громаді: практика й політика. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – 180 с.
9. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / За ред. А. Й. Капської. – К., 2001. – 203 с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Технологія професійного спілкування фахівця соціономічної сфери

- 1. КОД:** ВБ 1.2.
- 2. РІК НАВЧАННЯ:** 1
- 3. СЕМЕСТР:** 1
- 4. ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
- 5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети; розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміння в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; професійно профільовані знання педагогіки співробітництва; здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціальної роботи; здатність використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження соціально-педагогічної діяльності; досконалі професійно-орієнтовані загальнотеоретичні знання з фаху; сучасні уявлення про основні законодавчі положення соціальної політики молоді.
- 6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
знати: основні теоретичні підходи розуміння поняття «культура професійного спілкування фахівця соціономічної сфери» через знання стилів, видів, етапів професійного спілкування; шляхи ефективного впливу професійного спілкування на

особистість чи колектив через методи і правила досягнення особистої ефективності, професійні та особистісні якості, постановки цілей і визначення пріоритетів у професійній діяльності; особливості проблем науки соціальної роботи в сучасних умовах.

вміти: проводити самоаналіз професійного спілкування за структурою педагогічного спілкування; використовувати професійно-профільовані знання у прийнятті компетентнісних рішень в процесі професійної діяльності; стимулювати свій власний розвиток здібностей для адаптації в умовах постійних змін, що відбуваються на професійному рівні.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Супервізорство як соціально-педагогічна проблема сучасності.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Професійне спілкування у структурі діяльності фахівця соціономічної сфери. Спілкування як основа соціально-педагогічної діяльності. Сутність педагогічного спілкування у процесі діяльності фахівця соціономічної сфери.

Тема: Структура педагогічного спілкування у діяльності фахівця соціономічної сфери. Етапи професійно-педагогічного спілкування у діяльності фахівця соціономічної сфери. Методи впливу на особистості у професійному спілкуванні фахівця соціономічної сфери.

Тема: Характеристика стилів педагогічного спілкування. Типи характеру соціально-педагогічного спілкування. Аналіз педагогічного процесу спілкування з досвіду науковців. Мистецтво педагогічного спілкування.

Тема: Педагогічний конфлікт і причини його виникнення. Поведінка фахівця соціономічної сфери в конфліктній ситуації. Технологія професійного самовиховання майбутнього фахівця соціономічної сфери.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Корнещук В. В. Технологічний підхід до формування професійної надійності майбутніх фахівців соціономістів / В. В. Корнещук // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. праць. - 2010. - № 8. - С. 229 - 234.

2. Гриньова М. В. Педагогічні технології: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / за ред. проф. М. В. Гриньової. - Полтава : АСМІ, 2008. - 230 с.

3. Етика спілкування з сім'ями, де є діти та молодь з інвалідністю. Режим доступу : <http://www.ssm.kiev.ua/index.php/dopomoga/131-etukaspilkyvanniya.html>

4. Липский И. А. Педагогическое сопровождение развития личности: теоретические основания [Электронный ресурс] / Липский И. А. – Режим доступа: <http://www.auditorium.ru>.

5. Филипчук В.С. Спілкування як соціально-педагогічна взаємодія. – Чернівці, 2001.

6. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 224 с.

7. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб.- 6-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 230 с. (Вища освіта ХХІ століття).

8. Щербань П. Прикладна педагогіка. – К., 2001.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна реабілітація та патронаж

1. КОД: ВБ 1.3.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й умінь їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання; дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміти в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; професійно профільовані знання педагогіки співробітництва; здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціальної роботи; здатність використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження соціально-педагогічної діяльності; досконалі професійно-орієнтовані загальнотеоретичні знання з фаху; сучасні уявлення про основні законодавчі положення соціальної політики молоді.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: глибокі знання та розуміння сучасних уявлень про принципи державної політики у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, завдання, напрями, зміст, методи, засоби, форми корекційної допомоги особам з порушеннями психофізичного розвитку, про шляхи вирішення актуальних проблем корекційної освіти;

– глибокі знання та розуміння засад правової, фінансової, медичної, реабілітаційної, соціально-побутової, психолого-педагогічної підтримки осіб з порушеннями психофізичного розвитку, принципи комплексного підходу до вирішення їхніх проблем;

– здатність застосовувати сучасні освітні, реабілітаційні, інформаційні технології у роботі з особами, які мають порушення психофізичного розвитку в умовах закладів, служб, організацій, установ сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту;

– професійні цінності: практика згідно з принципами деонтології, пов'язаними з професійною діяльністю вчителя-логопеда; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків в сфері професійної діяльності.

вміти: здатність до психолого-педагогічного вивчення осіб з порушеннями психофізичного розвитку з метою виявлення особливостей їхнього розвитку, здійснення комплексного супроводу; прогнозування їхніх потреб у корекційно-педагогічних, спеціальних психологічних, медичних та соціальних послугах;

– уміння консультувати осіб з порушеннями психофізичного розвитку, батьків дітей з психофізичними порушеннями з питань організації і реалізації індивідуальних освітніх і реабілітаційних/реабілітаційних психолого-педагогічних програм, оптимізації соціально-середовищних умов життєдіяльності;

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Актуальні проблеми соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема 1. Поняття про абілітацію та реабілітацію, соціальний патронаж.

Сучасні підходи до розуміння комплексної абілітації і реабілітації. Основи та принципи реабілітації та габілітації, соціальний патронаж. Види та форми реабілітаційних та абілітаційних, патронажних заходів. Етапи реабілітації та габілітації, соціального патронажу; умови реалізації їх основних напрямів. Учасники реабілітаційного та абілітаційного процесів, соціального патронажу.

Тема 2. Організація медико-психологічного супроводу абілітаційного (реабілітаційного) процесу для осіб з порушеннями психофізичного розвитку.

Основні положення. Завдання законодавства України з питань реабілітації осіб з інвалідністю. Реалізація державної політики у сфері реабілітації осіб з інвалідністю. Державне управління системою реабілітації осіб з інвалідністю. Медико-соціальна експертиза. Структура системи реабілітації дітей з інвалідністю. Типи реабілітаційних установ. Державна типова програма реабілітації осіб з інвалідністю. Організація реабілітаційного процесу. Організація психологічної підтримки в реабілітаційних установах. Індивідуальна програма реабілітації осіб з інвалідністю.

Тема 3. Організація та впровадження системи раннього втручання.

Основні засади розбудови абілітаційного (реабілітаційного) процесів. Порівняльний аналіз моделей: кризово-інтервентна, проблемно-орієнтовна, психо-соціальна модель взаємодії. Патронаж. Зміст системи раннього втручання. Функції фахівців медичної та психологічної галузей в системі раннього втручання. Наступність та міжвідомча взаємодія в процесі надання медико-психологічних послуг родині, яка має дитину з порушеннями психофізичного розвитку.

Тема 4. Основи медико-психологічної абілітації (реабілітації) дітей з ментальними, мовленнєвими й сенсорними вадами, опорно-руховим, порушеннями та складною структурою дефекту.

Загальні вимоги до розбудови стратегії допомоги дітям з порушеннями психофізичного розвитку. Специфіка організації та впровадження абілітаційного (реабілітаційного) процесів для дітей з ментальними вадами, порушеннями опорно-рухового апарату, сенсорними вадами та складною структурою дефекту. Вимоги до фахівців медичного та психологічного профілів та моніторинг динаміки абілітаційного (реабілітаційного) процесу.

Тема 5. Поняття про педагогічну і соціальну абілітацію і реабілітацію дітей з порушеннями розвитку.

Соціальна реабілітація дітей з порушенням розвитку як процес, як діяльність і як результат. Принципи соціальної реабілітації. Складові й етапи процесу соціальної реабілітації. Індивідуальний план соціальної реабілітації дитини з порушенням розвитку. Здійснення соціальної реабілітації дітей з порушенням розвитку у реабілітаційних установах та навчальних закладах. Умови успішності соціальної реабілітації. Критерії оцінки динаміки розвитку дитини та рівня її соціально-побутової адаптованості.

Тема 6. Рання педагогічна і соціальна абілітація/реабілітація дітей з порушеннями розвитку.

Завдання системи раннього втручання. Фахівці команди раннього втручання. Функції корекційного педагога у команді раннього втручання. Методи ранньої діагностики розвитку дитини. Програми раннього розвитку. Встановлення контакту з дитиною раннього віку. Діти з особливими комунікативними потребами. Альтернативна комунікація.

Тема 7. Педагогічна і соціальна абілітація/реабілітація дітей з порушенням розвитку засобами освіти.

Сутність реабілітації дитини засобами освіти. Поняття «освіта» у корекційній педагогіці. Заклади й установи, що надають освітні послуги дітям з порушенням розвитку. Правила, яких необхідно дотримуватися при організації занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку. методи навчання дітей з порушенням розвитку. Вимоги до корекційно-розвиткового середовища. Вимоги до мовленнєвого режиму. Основні правила створення позитивного емоційного фону реабілітаційних заходів. Реабілітаційний ефект праці.

Тема 8. Просвітницько-педагогічна робота з членами сімей дітей з порушенням розвитку.

Соціально-психологічні проблеми сімей, які виховують дітей з порушенням розвитку. Реабілітаційна культура та реабілітаційна активність батьків. Просвітницько-педагогічна робота серед батьків. Форми групової та індивідуальної роботи з

батьками. Основні поняття теми: реабілітаційна культура, реабілітаційна активність, групова робота, індивідуальна робота, група підтримки.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Акатов Л.И. Социальная реабилитация детей с ограниченными возможностями здоровья. Психологические основы: Учеб. пособие для вузов / Л.И. Акатов. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004.
  2. Вернер Д. и др. Реабилитация детей-инвалидов. М., 1995.
  3. Воронова О.П. Социально-медицинская реабилитация инвалидов / О. П. Воронов // Социальная работа. – 2009. – № 1.
  4. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: [навчально-методичний посібник] / Л.Б. Люндквіст, В.В. Бурлака, А.Г. Шевцов [та ін.]. – К.: Герб, 2007. – 288 с.
  5. Гусак Н. Соціальна реабілітація в соціологічному дискурсі: інституційний підхід / Н. Гусак // Соціальні виміри суспільства. — 2011. — Вип. 3 (14). — С. 175–186.
  6. Гусак Н. Соціальна реабілітація: підходи до визначення поняття / Наталія Гусак // Соціальна політика та соціальна робота. — 2008. — № 1. — С. 103–114.
  7. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навчальний посібник / Т. М. Дегтяренко, Л. С. Вавіна. – Суми : Університетська книга, 2013. – 301 с.
  8. Збірник державних стандартів соціальних послуг з реабілітації/абілітації інвалідів, дітей-інвалідів та осіб з розумовою відсталістю. – К.: ВГО „Коаліція захисту прав осіб з інтелектуальною недостатністю”, – 2009. – 47 с.
  9. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю : навч. посіб. / Т. Є. Єжова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 284 с.
  10. Кон И.С. Совращение детей и сексуальное насилие // Педагогика, № 5, 1998. – С. 58-66.
  11. Максимова Н.Ю. Диагностика и коррекция поведения трудных подростков // Вопросы психологии, 1988, № 3. – С. 93-99.
  12. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования. – М., 2000. – 448 с.
  13. Шевцов А. Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я : [монографія] / Шевцов А. Г. – К. : НТІ «Інститут соціальної політики», 2004. – 239 с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Соціальна реабілітація дітей-інвалідів та молодих інвалідів

1. КОД: ВБ 1.4.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Замашкіна О.Д.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: розуміння системи знань про соціальну дійсність і про себе, а також системи складних соціальних умінь і навичок взаємодії, сценаріїв поведінки в типових соціальних ситуаціях, які дозволяють швидко і адекватно адаптуватися; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати і співставляти, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові знання;

дослідницькі навички; здатність до реалізації професійних знань; здатності спостерігати за новим досвідом та вміти в подальшому правильно його застосовувати у певних ситуаціях; володіння методами аналізу й синтезу; здатність знаходити й опрацьовувати інформацію; володіння інформаційними засобами і технологіями; професійно профільовані знання педагогіки співробітництва; здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціальної роботи; здатність використовувати знання, уміння, навички в галузі теорії й практики дослідження соціально-педагогічної діяльності; досконалі професійно-орієнтовані загальнотеоретичні знання з фаху; сучасні уявлення про основні законодавчі положення соціальної політики молоді.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: застосовувати на практиці отримані теоретичні знання; використовувати методи соціальної реабілітації; діагностувати основні проблеми і типи клієнтів; будувати індивідуальні програми реабілітації; аналізувати і критично оцінювати основні напрямки реабілітаційної діяльності; розробляти соціальні програми допомоги людям похилого віку, людям з обмеженими можливостями, людям позбавленим волі і звільненим з місць позбавлення волі; розробляти програми соціально-психологічної допомоги при надзвичайних ситуаціях та критичних інцидентах; здійснювати спеціалізовану кризову допомогу безробітним; надавати індивідуальну допомогу у формуванні нового сенсу життя; діагностувати суїцидальні тенденції у поведінці людини і надавати соціально-психологічну допомогу суїцидентам.

вміти: використовувати методи соціальної реабілітації; діагностувати основні проблеми і типи клієнтів; найбільш розповсюджені напрямки реабілітаційної діяльності: реабілітація людей з алкогольною й іншими залежностями; реабілітація інвалідів, реабілітація дітей і підлітків, робота із суїцидентами; реабілітація при посттравматичному стресовому розладі; допомога особам похилого віку.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Актуальні проблеми соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Теоретичні засади технологій формування сприятливого середовища та забезпечення соціального благополуччя. Соціальні технології: сутність і види. Технологія соціальної роботи: сутність і зміст. Особливості технологій соціальної роботи. Активні методики. Пасивні методики і форми. Технологізація соціального простору. Технологічна культура: сутність і зміст.

Тема: Комплексні технології в системі соціальної роботи. Соціальна діагностика проблем осіб і груп у важкій життєвій ситуації. Соціальна реабілітація. Види технологій, які застосовуються у соціальній реабілітації. Соціальна адаптація. Соціальна профілактика. Соціальне моделювання і проектування. Технологічна карта проектування. Основні вимоги до проекту. Алгоритм проекту. Технологія розробки соціального проекту. Обов'язкові розділи проекту. Соціальна терапія проблем індивіда і групи. Технологізація процесу соціальної терапії. Рівні реалізації соціальної терапії. Функції соціальної терапії. Критерії вирішення соціальних проблем клієнта. Методи соціальної терапії. Види соціальної терапії. Методи поведінкової терапії в групі. Методика здійснення технології соціальної терапії. Групова соціальна терапія. Технологія роботи з мережею соціальних контактів. Посередництво і консультування. Структура процесу соціального консультування. Етапи консультативної бесіди.

Тема: Соціально-педагогічні, соціально-психологічні та соціально-медичні технології вирішення проблем різних категорій населення. Технології соціальної роботи з літніми людьми. Технології вирішення проблем бездоглядних дітей. Порядок приймання, утримання і випуску осіб, які перебувають в соціальному установі для дітей і підлітків. Технології соціалізації та реабілітації інвалідів. Технологія соціально-медичної реабілітації для клієнтів з проблемами здоров'я. Соціальна робота з сім'єю. Соціальні технології роботи з молоддю сім'єю. Підготовчий етап.

Тема: Реабілітація інвалідів та осіб, які були жертвами насилля. Консультування і психотерапія жертв насильства. Принципи роботи психотерапевтів з дітьми,

постраждалими від насильства. Психотерапевтичні підходи при роботі з дітьми, які пережили насильство. Соціально-психологічна реабілітація інвалідів. Етапи процесу реабілітації. Основні виконавці реабілітаційних програм. Фахівці, які причетні до медико-соціальної реабілітації. Етапи реабілітації. Загальні протипоказання до направлення хворих на реабілітаційне стаціонарне лікування. Структура центрів (відділень) реабілітації. Реабілітаційно-оздоровчі установи Курорти. Санаторії. Реабілітаційні програми. Періоди реабілітації. Психотерапія. Загальна психотерапія. Рациональна психотерапія. Сугестивна психотерапія. Аналітична психотерапія. Музикотерапія. Вокалотерапія. Танцетерапія.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Главацька О.Л. Теорія соціальної роботи : навчально-методичний посібник / О. Л. Главацька. – Тернопіль : ТНПУ, 2008. – 188 с.
2. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 1 : Основи соціальної роботи / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – 178 с.
3. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 2 : Теорії та методи соціальної роботи / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2004. – 224 с.
4. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 3 : Робота з конкретними групами клієнтів / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – 166 с.
5. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями: [посібник] / Капська А.Й., Олексюк Н.С., Калаур С.М., Фалинська З.З. – Тернопіль : Астон, 2010. – 304 с.
6. Стандарти соціальних послуг: Збірка проектів документів. – Кн. 2./ за ред. Л.Л.Сідельнік. – К.: ТОВ«ЛДЛ», 2007. – 232 с
7. Соціальна діагностика : [курс лекцій / І. І.Парфанович]. – Тернопіль, ТДПУ, 2009. – 182 с.
8. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи : [навч.посіб.] / М. П. Лукашевич, І. І. Минович. – К. : МАУП, 2003. – 168 с.
9. Методи та технології роботи соціального педагога / [автори-укладачі: С.П.Архипова, Г.Я.Майборода, О.В.Тютюнник]. – Черкаси , 2008. – 456с.
10. Плахотнік О.В., Васильєва – Хослатникова М. О. Професійна рефлексія у діяльності соціального педагога: навч.- метод. пос. — К, 2013. — 248 с.
11. Холстова Е. И, Дементьева Н. Ф. Социальная реабилитация: Учебное пособие. – 3-е изд. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 340 с.
12. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи : [навчальний посібник] / В. М. Шахрай. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 464 с.11.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).